

Monitoring Commissie Corporate Governance Code
T.a.v. de heer drs. W. Poesiat
Secretaris
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Betref:
Evaluatie AVA seizoen 2005

Bijlage:
SCGOP reactie op nota "Modernisering

Heerlen:
10 november 2005

Geachte Monitoring Commissie,

In aanvulling op onze brief van 8 september jl. (kenmerk: 2005.041) betreffende onze bevindingen en conclusies over het beloningsbeleid, willen wij u door middel van deze brief deelgenoot maken van enige andere bevindingen van de deelnemers van de Stichting Corporate Governance Onderzoek voor Pensioenfondsen (SCGOP) in het afgelopen jaarverslagen- en aandeelhoudersvergaderingenseizoen. De informatie zou u wellicht kunnen betrekken bij het opstellen van uw monitoring rapport dat u voornemens bent in december te publiceren, alsmede bij het formuleren van uw visie op de ontwikkelingen ten aanzien van de Nederlandse corporate governance code (hierna: Code Tabaksblat).

1. SCGOP

SCGOP is in 1998 opgezet om pensioenfondsen bij te staan die als aandeelhouders belang hebben bij een goede governance van de vennootschappen waarin zij beleggen en die daartoe kennis en ervaring willen uitwisselen over en onderzoek willen (laten) doen naar goed ondernemingsbestuur. Zoals wellicht bekend is SCGOP zich momenteel aan het verbreden en professionaliseren en zal vanaf 1 januari 2006 verder gaan onder de naam Eumedion. Eumedion zal hét corporate governance forum voor institutionele beleggers zijn op het terrein van corporate governance. Eumedion stelt zich ten doel het vanuit de verantwoordelijkheid van in Nederland gevestigde institutionele beleggers onderhouden en doorontwikkelen van goede corporate governance en het bevorderen van de acceptatie en naleving van standaarden hiervan door beursgenoteerde vennootschappen en institutionele beleggers, met name in Nederland en Europa. Naast pensioenfondsen kunnen ook andere institutionele beleggers zoals verzekeraars, vermogensbeheerders en beleggingsinstellingen als deelnemer tot Eumedion toetreden. Eumedion wenst ook uitdrukkelijk als overlegpartner ten behoeve van institutionele beleggers standpunten in te nemen over ontwikkelingen in wet- en regelgeving in Nederland en Europa en een actieve rol te spelen in het overleg met organisaties die de belangen van andere bij het corporate governance proces betrokkenen behartigen.

2. Belangrijkste bevindingen inhoud jaarverslagen boekjaar 2004 over corporate governance en de gang van zaken algemene vergaderingen van aandeelhouders 2005

A) Algemeen

SCGOP is over het algemeen tevreden over de aandacht die de beursgenoteerde vennootschappen hebben gegeven aan de Code Tabaksblat in het eerste jaar dat dit wettelijk verplicht is gesteld. De Code Tabaksblat wordt als hét referentiepunt voor goed ondernemingsbestuur en toezicht breed geaccepteerd en gerespecteerd. Zoals ook uit de verschillende internationale corporate governance "ranglijsten" blijkt, heeft het Nederlandse bedrijfsleven op het terrein van corporate governance de laatste jaren grote stappen voorwaarts gemaakt. De informatievoorziening vanuit de vennootschappen is duidelijk toegenomen en de externe accountant heeft meer afstand tot het bestuur genomen. Wij hebben voorts de indruk dat de raden van commissarissen meer en meer "hands on", effectiever en onafhankelijker opereren. De nalevingspercentages zijn over het algemeen hoog te noemen, zeker voor een eerste jaar. Enkele saillante punten: de meeste raden van commissarissen hebben een auditcommissie, een remuneratiecommissie en een selectie- en benoemingscommissie ingesteld, de meeste raden van commissarissen hebben een jaarlijkse vergadering waarin het eigen functioneren centraal staat, het aantal commissariaten per persoon is ingeperkt, en vooral over het beloningsbeleid wordt meer informatie verschaft. Tegelijkertijd maken steeds meer institutionele beleggers werk van hun corporate governance beleid en nemen zij meer en meer deel aan de besluitvorming op de algemene vergadering van aandeelhouders. Institutionele beleggers gaan met de ondernemingsleiding (uitdrukkelijk ook de raad van commissarissen) de dialoog aan over onder andere de strategie van de vennootschap en over andere belangrijke bestuursbesluiten. Zij voldoen over het algemeen aan het uitgangspunt van de Tabaksblat Code dat een "afvinkmentaliteit" in de beoordeling van de corporate governance structuur van de vennootschap moet worden vermeden. De infrastructuur rond de algemene vergadering van aandeelhouders blijft echter een groot zorgpunt. Op dit punt wordt hieronder, naast enkele andere "Codegerelateerde zaken", nader ingegaan.

B) Informatie beschikbaar voor de algemene vergadering van aandeelhouders

In onze zogenoemde speerpuntenbrief van 24 januari jl. (te downloaden via www.scgop.nl) hebben wij de beursgenoteerde vennootschappen opgeroepen de agenda van de algemene vergadering van aandeelhouders en alle onderliggende stukken (zoals jaarverslag, jaarrekening en de toelichting op de agenda) tijdig beschikbaar te stellen (uiterlijk drie weken vóór de definitieve datum dat stemmen op afstand moeten worden uitgebracht), zodat institutionele beleggers in staat worden gesteld een gedegen analyse te maken van de relevante onderwerpen. Als die ruimte er niet is, dan bestaat het risico dat er wordt gestemd op basis van onvoldoende analyse, hetgeen ernstig afbreuk doet aan de gewenste versterking van de *checks and balances* binnen de beursgenoteerde vennootschappen.

SCGOP constateert dat nog steeds een groot aantal vennootschappen op een laat tijdstip de vergaderstukken ter beschikking stelt. Soms wordt de wettelijke minimumtermijn van 15 dagen voor aanvang van de algemene vergadering van aandeelhouders gehanteerd. SCGOP acht deze tijdsperiode te kort om een goed onderbouwde analyse te kunnen maken van het jaarverslag, de jaarrekening en de (toelichting op de) agenda van de aandeelhoudersvergadering. Dit klemt te meer wanneer in aanmerking wordt genomen dat in de praktijk de aandeelhoudersvergaderingen geconcentreerd zijn in een relatief korte periode (maart – mei). Voor een aantal Nederlandse institutionele beleggers, maar vooral ook buitenlandse institutionele beleggers, is het, gelet op de beschikbare capaciteit, op deze manier ondoenlijk om een weloverwogen stem uit te brengen. Een groot aantal stemmen gaat hierdoor onnodig verloren. Dit draagt niet bij aan de door de Commissie Tabaksblad gewenste verhoging van de deelname van de aandeelhouders aan de besluitvorming op de algemene vergadering van aandeelhouders (Verantwoording van het werk van de Commissie, paragraaf 51). SCGOP doet daarom een beroep op u de beursgenoteerde vennootschappen aan te sporen eerder de relevante informatie te publiceren. SCGOP denkt aan de eerder bepleite 21 dagen vóór de definitieve datum dat stemmen op afstand moeten worden uitgebracht (circa vier weken vóór de algemene vergadering van aandeelhouders). Uit de reacties op het consultatiedocument “Fostering an appropriate regime for shareholders’ rights” van de Europese Commissie (gepubliceerd op 13 mei 2005) blijkt dat de overgrote meerderheid aan een zelfde termijn denkt¹.

SCGOP wil wat betreft de agenda van de algemene vergadering van aandeelhouders wijzen op de praktijk van bundeling van voorgestelde wijzigingen in de statuten. De voorgestelde wijzigingen worden gezamenlijk ter stemming gebracht, hetgeen bij majeure wijzigingen tot ongewenste uitkomsten kan leiden. In het afgelopen seizoen is het bijvoorbeeld voorgekomen dat institutionele beleggers voor het opheffen van de prioriteits aandelen wilden stemmen, maar tegen de invoering van de bindende voordrachtsregel en van de vrijwaringsregeling. Aangezien over deze punten alleen gezamenlijk ter stemming werden gebracht, zagen institutionele beleggers zich genoodzaakt tegen te stemmen. SCGOP pleit er voor dat majeure wijzigingen in de statuten apart ter stemming worden gebracht, zodat over elk onderdeel een heldere, onafhankelijke discussie kan worden gevoerd

C) Redengeving afwijkingen Code Tabaksblad

Door middel van het Besluit tot aanwijzing van de Code Tabaksblad tot na te leven gedragscode door de beursgenoteerde vennootschappen (Staatsblad 2004, 747) zijn beursgenoteerde vennootschappen wettelijk verplicht in hun jaarverslag gemotiveerd opgave te doen van eventuele afwijkingen van de principes en best practice bepalingen van de Code Tabaksblad.

¹ Europese Commissie, “Synthesis of the comments on the second consultation document ‘Fostering an appropriate regime for shareholders’ rights’”, september 2005, te downloaden via www.europa.eu.int.

SCGOP constateert dat de motivering betreffende de afwijkingen van de Code Tabaksblad tussen vennootschappen en tussen best practice bepalingen zeer uiteenlopen. Vooral de redengeving van afwijkingen betreffende de best practice bepalingen over de onafhankelijkheid van commissarissen (best practice bepaling III.2.1 en III.2.2) is over het algemeen summier, terwijl dit belangrijke bepalingen van de code zijn. De Commissie Tabaksblad heeft geen *guidance* gegeven hoe gedegen de motivering van afwijkingen moet zijn. Daar de Code Tabaksblad geen bepaling bevat om de afwijkingen van de Code ter stemming aan de algemene vergadering van aandeelhouders voor te leggen, bestaan er voor beursgenoteerde vennootschappen weinig prikkels om serieus uit te leggen waarom van bepaalde principes en best practice bepalingen wordt afgeweken. Een aantal beursgenoteerde vennootschappen heeft de (motivering van de) afwijkingen van de Code Tabaksblad uit eigener beweging ter stemming gebracht.

In de nabije toekomst zal de Autoriteit Financiële Markten (AFM) toezicht gaan houden op de financiële verslaggeving van beursgenoteerde ondernemingen (kamerstukken II 2005/06, 30 336, nrs. 1-4). Uit dien hoofde zal de AFM ook toezicht gaan houden op de aanwezigheid in het jaarverslag van een verklaring over de naleving van de Code Tabaksblad. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel wordt eerst gesteld dat de AFM deze verklaring niet inhoudelijk zal toetsen (kamerstukken II 2005/06, 30 336, nr. 3, pagina 14). Even later wordt opgemerkt dat de AFM wel gaat toetsen "of de inhoud van deze mededeling consistent is met de inhoud van de rest van het jaarverslag en van andere openbare informatie (consistentietoets)". Een dergelijke passage biedt de AFM een opening om de motivering van eventuele afwijkingen toch op deugdelijkheid te toetsen. De memorie van toelichting bevat geen handvatten hoe "diep" de toetsing op consistentie kan zijn. Naar de mening van de SCGOP is een nadere invulling van de rol van de AFM gewenst, aangezien anders de kans groter wordt dat de AFM in de toekomst zelf met eigen beleidsregels of interpretaties komt². Dit lijkt de SCGOP voor wat betreft corporate governance onwenselijk, zoals reeds opgemerkt in de SCGOP-reactie op de Nota modernisering van het ondernemingsrecht (zie paragraaf 2.5 van de brief van 3 oktober jl. aan de Minister van Justitie; als bijlage bijgevoegd). De vormgeving en uitvoering van corporate governance (de implementatie van de Code Tabaksblad daarbij inbegrepen) is primair een zaak tussen ondernemingsleiding en aandeelhouders. Wil de algemene vergadering van aandeelhouders deze rol kunnen vervullen, dan is deugdelijke informatie over de corporate governance structuur en over eventuele afwijkingen van de Code Tabaksblad een randvoorwaarde. Naar de mening van SCGOP is het best practice om de afwijkingen van de Code Tabaksblad ter stemming aan de algemene vergadering van aandeelhouders voor te leggen. Een stemming stimuleert vennootschappen de eventuele afwijkingen van de Code Tabaksblad beter te motiveren. Een oproep hiertoe vanuit de Monitoring Commissie zou dienstig zijn.

---

² Dat dit niet geheel denkbeeldig is blijkt uit een toespraak van 12 oktober 2004 van de AFM-voorzitter Docters van Leeuwen ter gelegenheid van de uitreiking van de Sijthoff-Prijs voor het beste jaarverslag (te downloaden via www.afm.nl): "Als we niet op de een of andere manier kunnen nagaan of wat erin de paragraaf over corporate governance staat ook daadwerkelijk klopt, zouden we medeplichtig worden aan de verspreiding van verkeerde informatie. Een marginale toetsing van de juistheid is dus noodzakelijk".

D) Codebepalingen gericht tot de institutionele beleggers

De Code Tabaksblat bevat niet alleen principes en best practice bepalingen voor het bestuur en de raad van commissarissen van de beursgenoteerde vennootschappen, maar ook een aantal voor institutionele beleggers (paragraaf IV.4). Kort gezegd verwacht de Code Tabaksblat van de institutionele beleggers dat zij (via hun website en/of in hun jaarverslag) transparant zijn over hun stembeleid en verantwoording afleggen over de uitvoering van hun stembeleid en stemgedrag tijdens de algemene vergaderingen van aandeelhouders.

SCGOP merkt, naar aanleiding van eigen inventarisatie, op dat de institutionele beleggers nog moeten wennen aan deze codevoorschriften. De rapportages lopen nog sterk uiteen, zowel qua lengte als qua diepte. Enkele grote pensioenfondsen, zoals ABP en PGGM, maar ook een aantal kleinere en middelgrote pensioenfondsen, zoals Pensioenfonds Horeca & Catering en Pensioenfonds AKZO Nobel, nemen het voortouw. Informatie over stemgedrag en kwartaalrapportages daarover lopen soms achter op de website. Er is duidelijk sprake van een groeiproces. SCGOP, vanaf 1 januari 2006 verdergaand onder de naam Eumedion, ziet het als één van haar taken om institutionele beleggers het komende jaar desgewenst op een passende manier behulpzaam te zijn bij de verslaggeving over hun corporate governance beleid en toont zich bereid daarover desgewenst best practices op te stellen. Dit moet vanaf 2006 resulteren in betere informatie over het corporate governance beleid van institutionele beleggers, zowel in kwantiteit als in kwaliteit. Daarnaast wil Eumedion behulpzaam zijn bij de door het kabinet aangekondigde wettelijke verankering van de best practice bepalingen IV.4.1 tot en met IV.4.3.

E) Contacten institutionele beleggers met de ondernemingsleiding

SCGOP heeft de indruk dat er een zekere spanning zit tussen het feitelijk gedrag van vennootschappen en best practice bepalingen IV.3.1 tot en met IV.3.5 van de Code Tabaksblat. Die indruk is gebaseerd op bilaterale contacten die op initiatief van zowel vennootschappen als beleggers plaatsvinden. Wij denken in dit verband meer in het bijzonder aan gesprekken waarbij vennootschappen de opstelling van aandeelhouders willen polsen met het oog op plannen die bij een volgende algemene vergadering van aandeelhouders worden gepresenteerd.

In dit verband is het nuttig expliciet vast te stellen dat er ruimte moet zijn voor een dialoog tussen een vennootschap en één of meer individuele beleggers. Dergelijke contacten kunnen vruchtbaar zijn en kunnen rodeloze confrontaties tijdens aandeelhoudersvergaderingen vermijden. Best practice bepalingen IV.3.1 tot en met IV.3.3 van de Code Tabaksblat zien echter niet op rechtstreekse contacten, doch veeleer op "groepsbijeenkomsten". Dit komt tot uitdrukking in best practice bepaling IV.3.4 van de Code Tabaksblat, waarin directe besprekingen met beleggers wél worden genoemd en worden onderscheiden van dergelijke groepsbijeenkomsten.

Het zou waardevol zijn indien vennootschappen hun beleid ten aanzien van bilaterale contacten met beleggers expliciet vermelden op hun website, zelfs indien dat beleid beperkt zou blijven tot uitdrukkelijke acceptatie van de zojuist genoemde best practice bepalingen. Indien een vennootschap groepsbijeenkomsten organiseert en daarnaast besprekingen voert met individuele beleggers, is het wenselijk dat de vennootschap dat ook in haar beleid tot uitdrukking laat komen. Het is aan te bevelen dat vennootschappen daaraan ten minste toevoegen dat ook tijdens directe besprekingen geen koersgevoelige informatie wordt verstrekt, behoudens indien de wet- en regelgeving rond marktmisbruik (Staatsblad 2005, 346 en 467) daarvoor een rechtvaardiging biedt. Indien op legitieme gronden koersgevoelige informatie wordt verstrekt, behoort de vennootschap de desbetreffende belegger vooraf te vragen of hij die informatie wenst te ontvangen. Dit voorkomt dat de belegger onverhoeds wordt geconfronteerd met een handelsverbod.

F) Reserverings- en dividendbeleid

Best practice bepaling IV.1.4 van de Code Tabaksblad stelt dat het reserverings- en dividendbeleid als apart agendapunt op de algemene vergadering van aandeelhouders wordt behandeld en verantwoord. SCGOP constateert dat het eerste deel van deze bepaling door de beursgenoteerde vennootschappen over het algemeen goed wordt nageleefd. SCGOP is echter niet tevreden over de naleving van het tweede deel van de hiervoor genoemde best practice bepaling. De beschrijving van het dividend- en reserveringsbeleid is over het algemeen vaag of ontbreekt geheel. Zelden of nooit is er aansluiting te vinden tussen het dividend- en reserveringsbeleid en de strategie van de vennootschap, het beloningsbeleid en de agendapunten betreffende inkoop van eigen aandelen/emissiebevoegdheid, terwijl zulks wel voor de hand zou liggen. De verantwoording is derhalve summier. SCGOP vindt dit een knelpunt en zou handvatten vanuit de Monitoring Commissie betreffende de inhoud van het te verantwoorden reserverings- en dividendbeleid op prijs stellen (net zoals de Commissie Tabaksblad dat heeft gedaan met het beloningsbeleid, zie best practice bepaling II.2.10). Meer informatie over het reserverings- en dividendbeleid zou naar de mening van SCGOP de discussie in de algemene vergadering van aandeelhouders op dit punt op een hoger niveau tillen.

G) Interne risicobeheersings- en controlesystemen

SCGOP merkt op dat de beursgenoteerde vennootschappen over het algemeen uitgebreid rapporteren over de risico's voor de vennootschap. SCGOP constateert op dit punt flinke vooruitgang in vergelijking met een aantal jaren geleden. Echter, de uitgebreide beschrijving van de risico's resulteert over het algemeen niet in een verklaring van het bestuur dat de interne risicobeheersings- en controlesystemen adequaat en effectief werken, zoals voorgeschreven door best practice bepaling II.1.4 van de Code Tabaksblad. SCGOP begrijpt dat een aantal vennootschappen nog niet klaar is met het testen van de systemen (vennootschappen die bijvoorbeeld (ook) een notering hebben in de Verenigde Staten hoeven eerst vanaf 15 juli 2006 te voldoen aan paragraaf 404 van de Sarbanes-Oxley Act betreffende het *internal control statement*), dat zij moeite hebben met de 'breedte' van de verklaring en er

veel tijd en geld gaan zitten in het testen van de systemen. Aan de andere kant heeft best practice bepaling II.1.4 er wel toe bijgedragen dat vennootschappen risicobeheersing en interne controle steeds meer zien als integrale onderdelen van de bedrijfsvoering en dat er een efficiëncyslag heeft kunnen plaatsvinden.

SCGOP vindt dat een aantal cases uit het recente verleden (bijvoorbeeld Landis, Laurus, Ahold, Hagemeyer en Numico) aantoont dat een adequate en effectieve werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen van vitaal belang is voor de continuïteit van de vennootschap. Bovendien is in deze zaken ook de noodzaak van een 'brede' verklaring aangetoond: juist bij (de wijziging van) de strategie en in de operationele sfeer liepen deze vennootschappen grote risico's. SCGOP ziet hier wel een spanningsveld: risico nemen is inherent aan ondernemen. Aandeelhouders zijn zeker niet risico-avers: extra risico levert immers extra rendement op, mits de risico's worden onderkend, regulier en systematisch worden beoordeeld en op een adequate wijze worden beheerst. De verklaring van het bestuur hierover zou de aandeelhouders in ieder geval een goed beeld moeten geven van het interne controle systeem binnen de vennootschap en het risicomanagement.

SCGOP zou er voor willen pleiten de internationale ontwikkelingen betreffende risicobeheersing en de bestuursverklaring hieromtrent goed in de gaten te houden. Nederlandse beursgenoteerde vennootschappen zouden op dit punt niet op een concurrentieachterstand moeten worden gezet. SCGOP heeft begrepen dat dit onderwerp ook in de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en in het European Corporate Governance Forum op de agenda staat. Nadere *guidance* vanuit de Monitoring Commissie hoe de bestuursrapportage over risicobeheersing zou kunnen worden opgesteld, zou voor de beursgenoteerde vennootschappen wellicht behulpzaam zijn. Daarbij zou met name kunnen worden ingegaan op de vraag wat onder "adequaat" en wat onder "effectief" kan worden verstaan. Ook in het Verenigd Koninkrijk³ en in de Verenigde Staten⁴ zijn nadere richtlijnen gegeven voor de wijze waarop het bestuur verantwoording moet afleggen over de interne risicobeheersings- en controlesystemen. SCGOP treedt gaarne met u en andere betrokkenen in nader overleg over de eventuele invulling van de *guidance*.

H) Certificering

De Code Tabaksblat bevat in paragraaf IV.2 het principe dat certificering van aandelen niet wordt gebruikt als beschermingsmaatregel. De Commissie Tabaksblat is van mening dat certificering van aandelen een middel mag zijn om te voorkomen dat door absenteïsme ter algemene vergadering van aandeelhouders een (toevallige) meerderheid van aandeelhouders de besluitvorming naar haar hand zet. SCGOP onderschrijft dit uitgangspunt.

³ "Internal Control: Guidance for Directors on the Combined Code", ook wel Turnbull guidance genoemd, de herziene versie is op 13 oktober 2005 gepubliceerd.

⁴ "Staff Statement on Management's Report on Internal Control Over Financial Reporting" van de Securities and Exchange Commission d.d. 16 mei 2005.

SCGOP stelt met genoeg vast dat een aantal vennootschappen die certificaten van aandelen aan de effectenbeurs hebben genoteerd, heeft besloten de certificering op te heffen, dan wel dat het administratiekantoor onder alle omstandigheden en onbeperkt stemvolmachten verleent aan certificaathouders die daarom vragen. Ook hebben verschillende besturen van administratiekantoren een vergadering van certificaathouders belegd waarin, conform best practice bepaling IV.2.1, hun onafhankelijkheid en legitimatie richting certificaathouders aan de orde kwamen. Een aantal van deze vergaderingen verliep rommelig. Bestuurders van administratiekantoren waren soms niet goed voorbereid (administratiekantoor van Unilever) of waren schijnbaar meer uit om hun eigen positie te behouden dan het behartigen van de belangen van de certificaathouders (administratiekantoor van Wessanen).

De Code Tabaksblad bepaalt in best practice bepaling IV.2.6 dat het administratiekantoor in ieder geval jaarlijks verslag doet van zijn activiteiten en dat dit verslag op de website van de vennootschap wordt geplaatst. In best practice bepaling IV.2.7 is uitgewerkt aan welke punten inderdaad aandacht moet worden besteed. SCGOP merkt op dat de verslaggeving over het handelen van het administratiekantoor te wensen overlaat. Soms is de informatie moeilijk te vinden, soms is helemaal geen informatie op de website opgenomen. Wellicht heeft dit ook te maken met het feit dat de wettelijke verankering van de Code Tabaksblad Code alleen ziet op die best practice bepalingen die van toepassing zijn op het bestuur en de raad van commissarissen. De paragraaf betreffende certificering van aandelen en de eisen ten aanzien van het administratiekantoor valt hierdoor buiten de boot. De paragraaf is immers gericht tot de juridische aandeelhouder (het administratiekantoor) en niet tot het bestuur en raad van commissarissen van de "gecertificeerde" vennootschap. SCGOP is van mening dat administratiekantoren volgend jaar transparanter moeten zijn over hun activiteiten, zoals benoemd in best practice bepaling IV.2.7 van de Code Tabaksblad.

Tot slot van deze paragraaf merkt SCGOP op dat die "gecertificeerde" vennootschappen (vooral mid- en smallcaps) die nog steeds het standpunt huldigen dat certificering als beschermingsmaatregel kan worden ingezet over het algemeen summier aangeven waarom wordt afgeweken van het andersluidende standpunt van de Commissie Tabaksblad. Vaak wordt niet meer vermeld dan dat de wet (artikel 2:118a BW) het onthouden van een stemvolmacht in oorlogstijd toestaat. SCGOP ondersteunt mede daarom de aanbeveling van de Commissie Tabaksblad om het onderscheid tussen oorlogs- en vreedstijd in artikel 2:118a BW te schrappen en het voornemen van het kabinet om deze aanbeveling over te nemen.

l) Maximale benoemingstermijn van vier jaar voor bestuurders

Best practice bepaling II.1.1 van de Tabaksblad Code bepaalt dat een bestuurder wordt benoemd voor een periode van maximaal vier jaar (met een mogelijkheid van herbenoeming).

De Commissie Tabaksblad merkt in de preambule (paragraaf 12) hierbij op dat bestaande benoemingen een probleem kunnen opleveren bij de naleving van deze best practice bepaling. SCGOP is voorstander van een limitering van een benoemingstermijn van bestuurders tot vier jaar, aangezien hiermee de algemene vergadering van aandeelhouders in staat wordt gesteld zich periodiek te buiten over het functioneren van een bestuurder.

Naar aanleiding van de rapportages van de beursgenoteerde vennootschappen over deze best practice bepaling, komt de SCGOP tot de conclusie dat de beursgenoteerde vennootschappen niet bereid zijn in te grijpen in de bestaande benoemingen (vaak voor onbepaalde tijd) van bestuurders. Daarbij wordt veelal een beroep gedaan op het argument dat ingrijpen in bestaande contracten niet in het belang van de vennootschap zou zijn. Sommige beursgenoteerde vennootschappen geven aan dat bij het afsluiten van nieuwe contracten zal worden overgegaan tot een benoemingstermijn van vier jaar, met de mogelijkheid tot herbenoeming. Er zijn echter ook vennootschappen die zich beroepen op een wettelijke belemmering. Opvolgende arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd kunnen op grond van het arbeidsrecht namelijk worden omgezet in een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd. Dit is door de Commissie Tabaksblad ook onderkend en heeft de wetgever aanbevolen het arbeidsrecht aan te passen. SCGOP heeft kennis genomen van het ambtelijk voorontwerp van een wetsvoorstel waarin wordt geregeld dat een bestuurder na een aantal herbenoemingen niet van rechtswege een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd krijgt (op 11 februari 2005 door het Ministerie van Justitie op de website geplaatst). Voorzover SCGOP bekend, is dit wetsvoorstel nog niet door de Ministerraad goedgekeurd. SCGOP dringt er bij de Monitoring Commissie op aan het signaal richting haar opdrachtgever – het kabinet – te geven spoed te betrachten bij het opstellen en vervolgens indienen van het hiervoor genoemde wetsvoorstel. Het wetsvoorstel neemt immers een belemmering weg om codebepaling II.1.1 na te kunnen leven.

J) Drempels voor de algemene vergadering van aandeelhouders om een voordracht voor de benoeming van een bestuurder/commissaris te doorbreken of om een bestuurder/commissaris te ontslaan

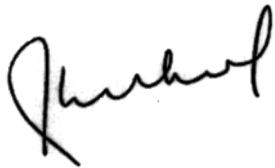
Best practice bepaling IV.1.1 bepaalt dat de drempels die voor de algemene vergadering ten aanzien van de benoeming en ontslag van bestuurders en commissarissen mogen worden opgeworpen, niet hoger mogen zijn dan een gewone meerderheid van stemmen die ten minste een derde van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigt.

SCGOP constateert dat een groot aantal niet-structuurvennootschappen afwijken van deze bepaling en in de statuten drempels hanteren die gelijk zijn aan de wettelijke maxima van artikel 2:133 lid 2 BW, namelijk twee derden van de stemmen die ten minste de helft van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen. De vennootschappen doen hier een beroep op met het argument dat zij beschermd moeten worden tegen toevallige meerderheden in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Een dergelijke motivering overtuigt ons niet. Beursgenoteerde vennootschappen hebben met de faciliteiten die vandaag de dag ter beschikking staan ruimte mogelijkheden om hun aandeelhouders op afstand te laten stemmen. Vennootschappen die dergelijke mogelijkheden niet gebruiken, zijn inderdaad kwetsbaar voor kleine meerderheden die de aandeelhoudersvergadering kunnen beïnvloeden. Het gaat dan niet aan de zeggenschap van de wel opgekomen aandeelhouders te beperken. In onze brief van 3 oktober jl. aan de Minister van Justitie hebben wij gepleit voor een aanpassing van de grenzen in artikel 2:133 lid 2 BW aan de nieuwe grenzen voor structuurvennootschappen (artikel 2:158 lid 9 BW). SCGOP zou het waarderen wanneer de Monitoring Commissie een dergelijk pleidooi zou ondersteunen.

Wij hopen dat onze opmerkingen een bijdrage leveren aan uw eerste monitoring rapport over de naleving van de Code Tabaksblad door de beursgenoteerde vennootschappen. Mocht u behoefte hebben aan een nader toelichting, dan zijn wij daarvoor uiteraard beschikbaar.

Hoogachtend,

Ir. J.T. van Niekerk
directeur

